

Benim dışımda neler var?

Bizler, zaman zaman öyle olduğunu düşünsek de, Dünya’da yaşayan tek canlılar değiliz. Varlığımız Dünya üzerinde yaşayan tüm canlıların varolmasına bağımlı. Sadece canlılar değil cansızlar da yaşamımız üzerinde etkiye sahip. Oysa, bizler varlığımızın böylesine bağımlı olduğu canlı ve cansız çevremizin ihtiyaçlarına karşı kayıtsız, kendi ihtiyaçlarımız için çevremizi kullanırken ise hor davranırız. Maria Montessori, yöntemini kurarken insanoğlunun çevresine karşı duyarlı olmasını sağlamak için eğitimin kaçınılmaz olduğunu vurgulamış ve kozmik bilinci arttırmayı amaçlayan çalışmaları yöntemine dahil etmiştir. Kozmik bilincin gelişebilmesi için çocuğun kendisi dışında bir varlık alanı olduğunu fark etmesi gerekir. Biz, çocuklara önce gezegenleri sunarak onların kendileri dışındaki en sistemli bütünün farkına varmalarını amaçladık. Gezegenler üzerinde çalışmak “Benim dışımda neler var?” sorusunu tetiklerken, çocuklara yeni şeyler öğrenmenin ve sorularına cevap bulmanın keyfini hissettirdi. Büyük boyutlu gezegen resimleri üzerinde çalışırken gezegenler arasındaki farklılıkları tartıştılar ve hepsi sadece Dünya üzerinde hayat olduğuna oldukça şaşırdı. Bu daha önce hiç düşünmedikleri bir konuydu, hayatın varlığı ya da yokluğu sadece varlık hakkında bilgisi olan çocuklar için düşünülebilecek bir şey değildi. Oysa gezegenimizin kıymetini anlamak istiyorsak onun sahip olduğu özelliklerin eşsiz olduğunu bilmemiz gerekir.

Çalışmalarımızda her zaman olduğu gibi bütünden parçaya doğru yöneldik, Dünya ve Güneş üzerinde çalışmaya başladık. Gezegenimiz ve Güneş arasındaki ilişkiyi anlamak, Güneş’in Dünya için ne kadar önemli olduğunu anlamakta ilk basamağı oluşturur. İlk anlatılması gereken Dünya ve Güneş ilişkisi gündüz ve gecenin oluşumudur. Gündüz ve Gece Deneyi (bu deney ayrıntılı bir biçimde Fen Deneyleri kısmında anlatılmıştır) sırasında çocuklardan gelen sorular onların gerçek bir araştırmacı zihnine sahip olduklarını kanıtladı. Nail deney sırasında “Güneş ışınları diğer gezegenlere de düşüyor mu?” diye sordu, hemen uygulamasını yaparak cevabı kendisinin bulmasını sağladık. Zeynepnaz Dünya’nın dönüşü sırasında gezegenin bir yüzü ışık alırken diğer yüzünün karanlıkta kaldığını öğrendi ve akıl yürüttü, onun sorusu hepimizi bir an şaşırttı, “Ya iki güneş olsaydı?”, birbirine simetrik konumlarda iki güneş olsaydı ne olurdu? Cevabını kendi verdi “Hep gündüz olurdu ve çok sıcak olurdu.” Deneyimiz amacına ulaşmıştı, çocuklar sorguluyor ve akıl yürütüyorlardı. Sorgulama geleneksel eğitim anlayışının karşısında olduğu bir durumdur, çünkü sorgulayan zihin kendisine sunulanı olduğu gibi kabul etmez, dolayısıyla aldatılması zordur.

Biz, Sihirli Bahçe Ekibi olarak çok mutluyuz, çünkü çocuklarımız içlerindeki kaşifi uyandırdılar.

Sihirli Bahçe Tavsiyesi:

Bu ay size *Küçük Prenses*’i tanıtmak istiyorum. Sadece çocuklar için değil yetişkinler için de onunla tanışmak önemlidir, çünkü *Küçük Prenses*’in hayata karşı duruşu yetişkinleri de çocukları etkilediği gibi derinden etkiler. Kitap, hayata dair çelişkilerimizi bir çocuğun gözünden bize anlatır. Dili, sade ve etkileyicidir. Onun saflığı sayesinde yetişkin dünyasına ait çelişkileri açıkça görürüz, hatta onlarla yüzleşir, sahip olduğumuz değerleri hayretle yeniden gözden geçiririz. Bu kitabın çocuğunuzun ve sizin hayatınıza girmesine izin verin. Şiirsel dili çocuğunuzu mutlu ederken, anlattıkları onun hayata bakışını etkileyecektir. Ve elbette Antoin de Saint-Exupéry’ın yazdığı ve resimlediği bu kitap çocuğunuzla paylaştığımız en güzel anlarımızdan biri olacak. *Küçük Prenses* der ki; *Vereceğim sır çok basit: insan ancak yüreğiyle baktığı zaman doğruyu görebilir. Gerçeğin mayası gözle görülmez.*

Arzu Aydoğan
Montessori Eğitmeni ve
Eğitim Yöneticisi

Montessori Yöntemini Evde Uygulamak İçin İpuçları:

Geçen bültenimizde çocuklarla konuşmanın önemini anlatmıştık, çocuğunuzla sohbet ettiğinizde hem onlara sohbet etmeyi hem de kendi duygularına anlam vermeyi öğretirsiniz. Fakat çocuklarınızla konuşmanızın önemi bu kadarla sınırlı değil.

Okulumuzda *zaman kavramını* işlemeye başladık. Yetişkinler için çocukların gece ve gündüzü ya da zaman akışını öğrenmesi çok önemli gözükmeyebilir, oysa zihinsel gelişim için zaman akışının öğrenilmesi temeldir. Öğrenme işlemi hafızayla karşılıklı olarak çalışır, öğrendiğimiz herşey bir sonra öğreneceklerimize temel oluşturur ve biz hafızamız aracılığıyla ilk öğrendiğimiz şeyi ikinci öğrendiğimiz şeyle bir arada işleme sokamazsak öğrenmiş sayılmayız. Çocukta zaman kavramı yaşadıkça gelişir, yani zaman akışı doğuştan edinilen bir bilgi değildir, öğrenilir. Ancak ve ancak zaman kavramına sahip olan birey deneyimlerini zaman çizelgesine göre (kronolojik olarak) sıralayabilir. Aksi takdirde deneyimler uzun vadeli hafızaya yerleşemez ya da bağlantısız olarak yerleşir. Bağlantısız olarak yerleşen deneyimler ise öğrenmeyi güçleştirir. Ayrıca çocuğun neden-sonuç ilişkileri kurabilmesi için de zaman akışını öğrenmiş olması gerekir, gerçekleşen bir olayın nedenini bilebilmesi için hafızasında zamanı geri çevirebilmesi ve gerçekleşen olaya neden olabilecek etkenleri inceleyebilmesi gerekir.

Zaman kavramını öğretirken, ki en çok yapılan yanlış budur, çocuklara saati anlatmakla işe başlamanız hayati bir hatadır. Saat, metre gibi bir ölçü aletidir. Güneşin doğuş ve batışı arasındaki süreci on iki eşit parçaya bölmeye yarar. Kısacası, saat somut değil soyut bir kavramdır, çünkü bu bölme işlemi doğaya değil insana aittir. Oysa güneşin doğması ve batması somuttur, çocuk güneş hareketlerini bizzat deneyimler.

Çocuklara zaman kavramını öğretmek ve hafızayı çalıştırabilmek için onlara gün içinde ne yaptıklarını, kendiniz örnekler vererek sorun, mesela “Sabah yataktan kalktık, kahvaltıda ne yedik hatırlıyor musun?” cevabı bekleyin, cevap gelmezse devam edin “Tost yedik. Sonra okula gittik. Seni kim karşıladı?”, bunun gibi sorularla onun yaşadıklarını hafızadan geri çağırmasını ve işlemesini sağlayabilirsiniz. Bu hem onun zaman kavramını geliştirecek hem de hafızasını kuvvetlendirecektir.

Fen Deneyi ↓

Gece-Gündüz Deneyi için bir Dünya Küresi üzerine, birbirine simetrik olarak iki ayrı çocuk resmi yaptırarak. Böylece biz Dünya’yı döndürürken bir taraftaki çocuk uyanacak diğeri aynı anda uykuya dalacaktı, belirgin zıtlık çocukların gece-gündüz arasındaki farkı ve Dünya’nın hareketinin etkisini daha açık anlamalarını sağladı. Güneş her yöne ışık saçan bir küre olduğu için, ışık kaynağı olarak bir fener yerine küre bir ışık kaynağı kullandık (eğer tek yöne ışık veren bir fener seçseydik Dünya dışındaki gezegenlerin üzerine de güneşi ışığının düştüğünü ispatlamakta zorluk çekerdik). Deneyimizi gerçekleştirmek için dışarıdan ışık almayan spor salonumuzu seçtik. Deney, çocukların yeni sorularıyla çeşitlenerek birkaç defa tekrarlandı.

Edebiyat

Grimm Kardeşlerin yeni bir hikayesiyle tanıştık, “Sihirli Sofra”. Ayrıca beden parçalarını öğrendiğimiz şu dönemde beden parçaları arasındaki farklılıkları akıllıca sunan La Fontain hikayelerinden “Tilki ve Leylek” hikayesini okuduk ve dramasını yaptık.

İngilizce

Yeni bir kaynak kullanmaya başladık. Oxford Üniversitesi Yayınlarından, okul öncesi eğitim için hazırlanmış Teddy’nin Treni serisi çocukların çok ilgisini çekti. Teddy her kavramı şarkılarla akılda kalıcı hale getirirken çocukların ikinci bir dille samimi ve güvenilir bir tanışma yaşamasını sağlıyor.

Sihirli Bahçe Yaratıcı Ekibi hazırladı.